

Kasvinsuojeluaineet ja niiden vaikuttavat aineet

Asiamies Mari Raininko

30.3.2020

Kuinka pölyttäjien ja kasvintuotannon yhteiselo sujuu

- Pölyttäjillä tärkeä merkitys ympäristölle ja maataloudelle
- Kasvit tarvitsevat pölyttäjiä ja pölyttäjät kasveja

2000-luvulla raportoitu epätavallisen suurista pölyttäjäkadoista Euroopassa

- Yksittäistä syytä ei ole löytynyt, mutta ainakin seuraavien arvioidaan vaikuttavat yksin tai yhdessä:
  - Ympäristömuutokset
  - Maatalous ja kasvinsuojeluaineiden käyttö
  - Patogeenit ja haitalliset vieraslajit
  - Mehiläisten ravitseminen
  - Virukset

=>EU:n kasvinsuojelulainsäädännössä kiinnitetty erityistä huomiota asiaan

Kasvinsuojeluaineiden ja tehoaineiden hyväksyntä

- Kasvinsuojeluaineiden tehoaineet
  - Hyväksytään EU:ssa
  - Päätös perustuu riskinarvioon ja yhä enenemässä määrin altistumisen riskitekijöiden tunnistamiseen
- Kasvinsuojeluaineet
  - TUKES päättää kasvinsuojeluaineeksi tarkoitettujen valmisteiden hyväksymisestä ja käytön ehdoista Suomessa
    - Ainoastaan kasvinsuojeluainerekisterissä olevia kasvinsuojeluaineita saa myydä ja käyttää Suomessa

Mihin hyväksymisessä kiinnitetään huomiota

- Riittävä teho
- Vaikutukset ihmisen terveyteen
- Käyttäytyminen ympäristössä
- Ekotoksikologia
- Tehoaineen koostumus (epäpuhtaudet)
- Jäämät
- Aineenvaihduntatuotteet

Mehiläisten huomioiminen tehoaineita koskevassa hyväksynnässä

3.8.3 Tehoaine, suoja-aine tai tehosteaine hyväksytään vain, jos yhteisön riskinarvioinnin tai kansainvälisten yleisohjeiden perusteella katsotaan, että tätä tehoainetta, suoja-ainetta tai tehosteainetta sisältävän kasvinsuojeluaineen käyttö ehdotetuissa käyttöolosuhteissa

— johtaa mehiläisten merkityksettömään altistumiseen, tai

— ei kohdista mehiläisyhteiskunnan selviämiseen ja kehittymiseen kohtuuttomia akuutteja tai kroonisia vaikutuksia, mukaan lukien mehiläisten toukkiin ja mehiläisten käyttäytymiseen kohdistuvat vaikutukset.

2 0 Tärkein määritelmä

Lähde: EU:n kasvinsuojeluaineasetus 1107/2009 liite II

Tehoaineiden uudelleen arviointi

- Tehoaineet hyväksytään max. 10 vuodeksi
- Uudelleenhyväksyntä max. 15 vuodeksi
- Arvioinnissa sovelletaan uusia tutkimusvaatimuksia ja hakemushetkellä voimassaolevia arviointiohjeita

Pölyttäjien huomioiminen kasvinsuojelulainsäädännössä

- EU-kasvinsuojelulainelainsäädäntö edellyttää, että tehoaineiden hyväksynnän arvioinnissa on otettava huomioon tehoaineen vaikutus pölyttäjille
- Valmistekohtaisessa riskinarvioinnissa arvioidaan mehiläisten suojelun tarvetta
- Käyttöohjeissa on rajoituksia kukkivien kasvustojen käsittelylle mehiläisten suojelemiseksi
- Mehiläisille haitallista kasvinsuojeluainetta ei saa ruiskuttaa 60 metriä lähempänä mehiläispesää ilman mehiläishoitajan suostumusta

Mehiläisvaroitukset

- Riskinarvioinnissa TUKES arvioi, aiheutuuko valmisteen käytöstä riskiä pölyttäjille
- Valmisteele voidaan antaa mehiläisvaroitus, josta kerrottu käyttöohjeessa:
  - Jos valmiste mehiläisille tai kimalaisille vahingollinen tai haitallinen, kukkivien kasvien käsittely on sallittu vain lentoajan jälkeen klo 21-06
  - Jos valmiste on erittäin myrkyllistä mehiläisille ja muille pölyttävälle hyönteisille, valmistetta ei saa käyttää kukkivien kasvien käsittelyyn.
  - Voi olla lisäksi kasvikohtaisia tarkennuksia
- Mehiläisvaroitus on valmistekohtainen
- Rajoitteet yleisiä erityisesti tuhohyönteisaineissa

Poistuvia/poistuneita tehoaineita esimerkkejä

Tehoaine	Markkinoilta poistamisen pvm	Käyttö saakka
Propikonatsoli (sienitaudit)	31.5.2019	19.3.2020
Dikvatti (rikkakasvit)	31.8.2019	4.2.2020
Pymetrotsiini (rapsikuoriaiset)	31.5.2019	30.1.2020
Fenamidoni (perunarutto)	14.5.2019	14.11.2019
Dimetoaatti (kirvat ja juurikaskärpänen)	31.12.2019	30.6.2020
Desmedifaami (rikkakasvit)	30.4.2020	1.7.2020
Tiaklopridi (rapsikuoriaiset, kirvat)	20.6.2020	3.2.2021

Rajoituksia

Neonikotinoidit: tiametoksaami, klotianidiini, imidaklopridi vain kasvihuonekäytössä

Paine hätälupien hakemiselle lisääntyy

- Tukes voi myöntää kasvinsuojelun hätätilanteessa kasvinsuojeluaineen käytölle poikkeusluvan 120 vuorokaudeksi
  - Välttämätön vaaran vuoksi, joka ei ole hallittavissa muilla kohtuullisilla keinoilla
  - Luvan myöntäminen edellyttää sellaisen satoa uhkaavan kasvintuhoojan esiintymistä, jota ei voida torjua rekisterissä olevien valmisteiden avulla eikä muillakaan menetelmillä
  - Haetaan ja käsitellään tapauskohtaisesti ja aina uudelleen, jos tarvetta esim. seuraavana vuonna uudelleen
  - Poikkeuslupa voidaan antaa valmisteelle:
    - jota ei ole hyväksytty Suomessa tai
    - hyväksytty Suomessa, mutta muihin käyttökohteisiin kuin mitä poikkeuslupa koskee.

Esimerkki: öljykasvien peittäusaineet ja neonikotinoidit

- Neonikotinoidien käyttöä rajoitettiin EU:n täytäntöönpanoasetuksella 2013 EFSA:n tekemän riskinarvioinnin perusteella
- Huhtikuussa 2018 EU-kielsi neonikotinoidien (tiametoksaami, klotianidiini ja imidaklopridi) käytön kokonaan lukuunottamatta kasvihuoneita
- Suomessa viljellään enemmän kevätkylvöisiä öljykasveja, joissa tilanne syyskylvöisiä hankalampi, koska kirppatuhot herkempiä
- Uudelle peittäusaineelle ei toistaiseksi hyväksyntää, mutta poikkeuslupa keväälle 2019 ja 2020
- Pyretroidiruiskutukset: teho ja ympäristövaikutukset?

Miten turvataan kasvinsuojelun tulevaisuus?

- Toimiva kasvinsuojelu:
  - Riittävä kasvinsuojeluainevalikoima
  - Toimivat muut ratkaisut
- Suomen pieni markkina haasteellinen erityisesti erikoiskasveille

Tulevaisuus

Tarvitaan ratkaisuja, jotka turvaavat sekä kasvintuotannon että pölyttäjät

Kiitos!

